

**UCHWAŁA NR IX/77/15
RADY GMINY BOBROWICE**

z dnia 22 grudnia 2015 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Gminy Bobrowice na lata 2016-2018”

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Gminy Bobrowice na lata 2016-2018” w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bobrowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Mariola Szajek

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY BOBROWICE NA LATA 2016-2018

Problem przemocy w rodzinie od wielu lat nagłaśniany jest przez media oraz wszelkiego rodzaju instytucje w związku z czym wzrasta świadomość społeczeństwa w tej kwestii. Początkowo problem ten był bagatelizowany. Wiele osób nie zdawało sobie sprawy, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem i wpływa destrukcyjnie nie tylko na ofiarę przemocy ale również całą rodzinę i społeczeństwo, w związku z tym władze państwa oraz różnego rodzaju instytucje podejmują różnorodne działania, które mają na celu łagodzenie skutków społecznych zjawiska przemocy.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) jest próbą podjęcia działań mających za zadanie zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie. Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, ponieważ nie wszystkie ofiary przemocy otwarcie przyznają się do sytuacji panującej w ich rodzinie. Wielu specjalistów wskazuje, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce, który wymaga podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania, którego realizacja powinna przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa ofiar przemocy w rodzinie oraz ich rodzin.

„Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Gminy Bobrowice na lata 2016 - 2018”, zwany dalej Programem, jest realizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zgodnie z którą do zadań własnych należy opracowywanie programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz ramowych programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program określa strategię gminy Bobrowice w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z występowania zjawiska przemocy w rodzinie. Nadrzędnym celem Programu jest tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych, zgodnie z zadaniami określonymi w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Działania te kierowane są do czterech grup:

- 1) osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 2) ofiar przemocy w rodzinie,
- 3) osób zajmujących się problemem przemocy w rodzinie z racji wykonywanej pracy,
- 4) dzieci i młodzieży.

Program ten ma także charakter profilaktyczny i edukacyjny.

Celem programu, jest ograniczenie skali problemu i skutków przemocy domowej.

I. PRZEMOC W RODZINIE

Rodzina stanowi podstawowy element struktury społecznej. To właśnie w rodzinie kształtuje się osobowość człowieka, jego poglądy, styl życia, system norm i wartości. Istotną rolę w rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, oparte na miłości, zrozumieniu oraz wzajemnej pomocy i szacunku. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Relacje w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane

są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się sprzeczne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi a w wielu przypadkach sprzeczne z obowiązującym prawem.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w społeczeństwie i dotyczy rodziny o różnym statusie społecznym. Jest jednocześnie skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie. Mimo, że przemoc w rodzinie występuje w relacjach międzyludzkich od zawsze, to mówiono o niej niewiele, nie postrzegano jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Przemoc w rodzinie – zwana także potocznie przemocą domową, to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

RODZAJE PRZEMOCY	KATALOG ZACHOWAŃ
PRZEMOC FIZYCZNA	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
PRZEMOC PSYCHICZNA	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
PRZEMOC SEKSUALNA	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.
PRZEMOC EKONOMICZNA	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, itp.

Przyczyną przemocy w rodzinie bardzo często jest nadużywanie alkoholu. Osoby znajdujące się w stanie upojenia alkoholowego tracą kontrolę nad własnym zachowaniem. Pod wpływem alkoholu zanikają istniejące w człowieku hamulce, wewnętrzne zakazy krępujące jego zachowanie. Częste nadużywanie alkoholu prowadzi do nasilenia się zachowań agresywnych. Nawet osoba uznawana normalnie za spokojną i opanowaną, w stanie upojenia alkoholowego, może stosować przemoc niszcząc swoją rodzinę.

Fakt, że pijany człowiek nie potrafi logicznie myśleć, rozumieć i oceniać swoich czynów oraz nie docierają do niego racjonalne argumenty nie może w żaden sposób usprawiedliwiać jego agresywnych zachowań. Uzależnienie od alkoholu sprawcy przemocy nie jest okolicznością łagodzącą. Sprawca, wprowadzając się w stan nietrzeźwości ponosi pełną odpowiedzialność za swoje zachowanie. Należy pamiętać, że uzależnienie od alkoholu wywiera zły wpływ nie tylko na osobę, która pije, ale stanowi poważne zagrożenie dla innych członków rodziny. Życie z alkoholikiem może doprowadzić do współuzależnienia. Zarówno osoby uzależnione jak i współuzależnione wymagają specjalistycznej pomocy terapeutycznej.

Osoby pokrzywdzone nie chętnie przyznają się do tego, że w rodzinie występuje problem alkoholu i przemocy i nie jest im łatwo o tym mówić. Wstyd, że w rodzinie ma się kogoś, kto pije i terroryzuje swoich bliskich, obawa przed reakcją otoczenia, strach przed zemstą dręczyciela czy nieracjonalne poczucie bycia współwinnym utrudnia zwróceniu się po pomoc.

II. PRZEMOC W GMINIE BOBROWICE

Zgodnie z danymi statystycznymi Policji w Krośnie Odrzańskim na terenie Gminy Bobrowice w latach 2013-2015 roku policjanci interweniowali 24 razy w sprawie przemocy w rodzinie. Założono 24 niebieskie karty. Sprawcami przemocy w latach 2013-2015 na terenie Gminy Bobrowice byli głównie mężczyźni. W wyniku interwencji domowej większość sprawców przemocy była pod wpływem alkoholu.

III. SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE BOBROWICE

Zgodnie z art. 6 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 163), lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 z późn. zm.), chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym :

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W celu realizacji zadań określonych w art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w Gminie Bobrowice uruchamia się gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na pracy zespołu interdyscyplinarnego, w którego skład wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- 2) Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) specjalistycznego ośrodka wsparcie dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 4) Policji,
- 5) oświaty,
- 6) kurator sądowy.

IV. CELE PROGRAMU

Celem głównym Programu jest podejmowanie wszelkich działań wśród społeczności lokalnej na terenie Gminy Bobrowice na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe Programu w Gminie Bobrowice :

- 1) dostarczenie rzetelnej informacji o zjawisku przemocy (jakie zachowania są przemocą, kto uczestniczy w przemocy),
- 2) dostarczenie rzetelnej informacji o konsekwencjach stosowania przemocy przez sprawcę,
- 3) poinformowanie zarówno osoby doznającej przemocy jak i osoby stosującej przemoc o możliwościach szukania pomocy,
- 4) zdiagnozowanie sytuacji rodzinnej pod kontem bezpieczeństwa i potrzeb rodziny,
- 5) zapewnienie bezpieczeństwa członkom rodziny gdzie występuje przemoc,
- 6) kompleksowa pomoc rodzinom uwikłanym w przemoc domową,
- 7) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- 8) uruchomienie wszelkich procedur na rzecz dobra dziecka w tej rodzinie,
- 9) zwiększenie wykrywalności zjawiska przemocy domowej,
- 10) zwiększenie dostępności pomocy oraz zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych,
- 11) podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z tym problemem.

V. KIERUNKI I STRATEGIE DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCE DO REALIZACJI ZADAŃ W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- 1) współpracę z placówkami udzielającymi poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) udzielanie porad i przeprowadzanie interwencji przez członków zespołu interdyscyplinarnego,
- 3) udzielanie informacji dotyczących programów korekcyjnych dla sprawców przemocy domowej,

4) dofinansowanie szkoleń, pogadanek dla osób zajmujących się pracą z osobami, których dotyczy zjawisko przemocy domowej, a także dla rodziców z rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.

2. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Zadanie to będzie realizowane poprzez współpracę z ośrodkami wsparcia.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej wśród dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadanie to będzie realizowane poprzez stworzenie zintegrowanego systemu profilaktyki gminnej dla dzieci i młodzieży:

- a) organizowanie i finansowanie zajęć profilaktycznych w szkołach i innych placówkach oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych,
- b) zakup czasopism, książek, ulotek dotyczących przemocy w rodzinie,
- c) dofinansowanie szkoleń dla wychowawców i nauczycieli w zakresie oddziaływań profilaktycznych wobec dzieci i młodzieży oraz podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych,
- d) tworzenie miejsc, w których osoby nieletnie będą mogły spędzać czas wolny tj. wspieranie działań świetlic dla dzieci.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń osób fizycznych, służącej przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- 1) powierzenie realizacji poszczególnych zadań Programu organizacjom pozarządowym,
- 2) współpracę ze stowarzyszeniami, Kościołem Katolickim i innymi związkami wyznaniowymi, a także z instytucjami zarówno z terenu gminy, jak i poza jej obszarem.

VI. PODSTAWY PRAWNE

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 2) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- 3) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 163),
- 4) ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 z późn. zm.),
- 5) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 583 z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.),
- 8) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.),
- 9) gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem Programu będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobrowicach.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Programu będą środki finansowe z budżetu gminy